

ikke allerede da ere fremkomne, forekommer mig at tale for under ingen Omstændigheder at lade det Forsøg, der her er gjort paa at udføre den i Grundloven givne Opgave, heelt falde allerede nu; thi det er klart, at der er forskjellige Muligheder, som der her kan opstilles, og hvis der altsaa var andre Muligheder end de, Regjeringen har foreslaaet, der lettere kunde samle alle Medlemmer, saa burde et Forsøg dog prøves, inden man skyder Opgaven heelt fra sig. Det er denne almindelige Betragtning, som uvilkaarligt har paa-trængt sig mig; thi medens jeg anseer det for Regjeringens Pligt at paaavise de Grændser, hvortil den kan følge med, saa er det jo en Selvfølge, at indenfor de saaledes af Regjeringen efter dens bedste Overbeviisning afstufne Grændser, kan den meget godt bevæge sig med nogen Frihed efter de Duffer, der fremkomme, og dobbelt frit, dersom det maatte være muligt at forene Duffer fra forskjellige Eider, saaledes at der kom en positiv Enighed tilstede og ikke blot denne negative Enighed om at skyde Sagen reent bort. — Jeg forudsætter denne almindelige Bemærkning og knytter dertil ligeledes en anden almindelig Bemærkning. Jeg skal ikke komme tilbage til Spørgsmaalet, om Loven af 21de Juni 1854 kan siges at indeholde en Syldestgjørelse af Grundlovens Bestemmelse om, at det bundne Gods skal kunne gaae over til fri Eiendom. Det er mig umuligt at fatte, hvorledes man kan paaatae, at bemeldte Lov indeholder en saadan Syldestgjørelse, men jo ældre man bliver, desto mere tolerant bliver man med Hensyn til Fortolkningspørgsmaal. De ærede Medlemmer maae heraf see, hvor vanskeligt det overhovedet er at skrive Love, som udelukke senere Tvivlsmaal; thi naar der mellem Mænd, som min høitærede Ven Ridsfører og mig paa et Punkt som dette trods vor hele eensartede Dannelselse er en saa afgjort Forskjel med Hensyn til Fortolkningen, som det er os umuligt at komme ud over, saa troer jeg, dette maa indeholde et talende Vidnesbyrd om, at man maa være meget tolerant med Hensyn til den forskjellige Opfattelse og forskjellige Fortolkning af Love. Men ligesom jeg altsaa er meget tolerant ligeoverfor den

ærede Ridsførers Opfattelse, uagtet det er mig umuligt at fatte den, saaledes maa den ærede Ridsfører til Gjengjæld finde det billigt og rimeligt, at jeg ikke kan gaae ud fra en anden Opfattelse af Grundlovens Bestemmelse end den, jeg anseer for den eneste rigtige, og efter denne Opfattelse, hvorefter jeg ikke i Loven af 21de Juni 1854 kan see et Bidrag til at løse den Opgave: Hvorledes skal bundet Gods gaae over til fri Eiendom paa den Mands Haand, der tidligere har besiddet den med Indskrænkninger — fra dette Synspunkt maa det være Lovforslagets Opgave at forsøge en fuldstændig og omfattende Løsning, saaledes, at man ikke bliver staaende ved en partiel Løsning, dersom det er muligt at opnaae en fuldstændig. Atter der er jeg tolerant; jeg er vant til mange Inconsequenser i Lovgivningen; kan man ikke opnaae det Hele, maa man mange Gange nøies med det Mindre, men jeg siger: Lad os ikke for tidlig opgive Forsøget paa at løse Opgaven i dens Heelhed. Naar man har en længere Vel at gaae, saa hænder det ikke saa sjældent, at man bliver træt, inden man naaer Maalet, og naar man tillige bærer en tung Byrde, saa er det undertiden Tilfældet, at man, naar man kommer til det sidste Maal, har maattet kaste Noget af den bort, fordi man ikke var istand til at bære den til Enden; men man skal prøve paa at begynde med den fulde Byrde, man skal begynde med Mod og ikke strax opgive Haabet om at kunne gennemføre Arbejdet; det er idetmindste det Udgangspunkt, som er det ønskelige og naturlige, naar man begynder en saadan Vandring. Spørgsmaalet bliver altsaa stadigt dette; ere de Bestemmelser, som findes i Regjeringsforslagets § 21 paaankelste, om jeg saa maa sige, ere de Indvendinger, der gjøres imod dem, grundede i selve disse Bestemmelseres Indhold, eller ligge de ikke egentlig mere udenfor. Jeg kan efter Alt, hvad der i denne Sag er forhandlet, ikke see rettere, end at Indvendingerne egentlig mere komme ude fra og ikke søges i selve Bestemmelsernes eget Indhold.

Jeg skal nu nærmere omtale de Endringsforslag, som ere stillede til dette Uffnit. Det er mig hjært, at de ærede Medlemmer